

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

**Precizētais
Latvijas Vispārējās valdības
budžeta plāna projekts
2015. gadam**

Rīga, 2014

Saturs

Ievads.....	3
Makroekonomiskās attīstības scenārijs	4
Fiskālā stratēģija un strukturālās bilances mērķi	7
Pielikums: Metodoloģiskie aspekti.....	33

Tabulas

Tabula 1a: Izaugsme un ar to saistītie faktori.....	5
Tabula 1b: Patēriņa cenu izmaiņas	6
Tabula 1c: Darba tirgus attīstība.....	6
Tabula 1d: Sektoru bilances	6
Tabula 2.a: Vispārējās valdības budžeta mērķi sadalījumā pa apakšsektoriem	8
Tabula 2.b: Vispārējās valdības parāda attīstība 2014.-2015.gadā.....	9
Tabula 2.c: Netiešās saistības	9
Tabula 3: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu prognozes pie nemainīgas politikas sadalījumā pa galvenajām komponentēm	10
Tabula 4.a: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu mērķi sadalījumā pa galvenajām komponentēm.....	11
Tabula 4.b: Izdevumi, kas tiek izslēgti no izdevumu kritērija	12
Tabula 5: Diskrecionāro pasākumu apraksts, kas iekļauti budžeta projektā	14
5.a.i) Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi kopbudžetā.....	14
5.a.ii) Diskrecionārie izdevumu pasākumi kopbudžetā.....	15
Tabula 5.b: Diskrecionārie pasākumi valsts budžetā.....	17
Tabula 5.c: Diskrecionārie pasākumi apakšsektoriem.....	18
Tabula 6.a: Valstu specifiskās rekomendācijas	19
Tabula 6.b: ES Stratēģijas noteiktie mērķi attiecībā uz izaugsmi un darbu	27
Tabula 7: Salīdzinājums ar Stabilitātes programmu 2014.-2017.gadam.....	32

Ievads

Latvijas Republika iesniedz precizēto Vispārējās valdības budžeta plāna projektu, ko sagatavojusi jaunā valdība, kas Saeimā tika apstiprināta 5.novembrī pēc 4.oktobrī notikušajām Saeimas vēlēšanām. Latvijas Republika Eiropas Komisijai (turpmāk – EK) un *Euro* grupai pirmo reizi iesniedza Vispārējās valdības budžeta plāna projektu 2014.gada 15.oktobrī un tas tika sagatavots pie nemainīgas politikas scenārija. Precizētais Vispārējās valdības budžeta plāna projekts ir sagatavots balstoties uz to pašu makroekonomisko scenāriju, kas tika izmantots sākotnējā Vispārējās valdības budžeta plāna projektā. Fiskālās prognozes pie nemainīgas politikas scenārija ir nedaudz precizētās.

Makroekonomiskās attīstības scenārijs

Pēc ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās 2010.gada otrajā pusē un trim spēcīgas izaugsmes gadiem iekšzemes kopprodukta (turpmāk - IKP) pieaugums 2014.gada pirmajā pusē kļuvis lēnāks. Ja 2013.gadā IKP palielinājās par 4,2%, 2014.gada pirmajā ceturksnī izaugsme palēninājusies līdz 2,8% un otrajā ceturksnī – līdz 2,3%. Tomēr arī pēc šāda samazinājuma Latvijas IKP pieauguma tempi būtiski pārsniedz ES vidējos izaugsmes rādītājus.

Ekonomiskās izaugsmes pazemināšanos 2014.gada 1.ceturksnī lielā mērā noteikuši īstermiņa faktori, tajā skaitā lielākā metālu ražošanas uzņēmuma AS “Liepājas Metalurģ” darbības pārtraukšana un zemāks pieprasījums pēc energoresursiem siltās ziemas dēļ. Otrajā ceturksnī Latvijas ekonomikas attīstību sāka negatīvi ietekmēt arī saspīlētā ģeopolitiskā situācija un Krievijas ekonomiskās situācijas pasliktināšanās, samazinot eksporta apjomus uz Krieviju un citām Neatkarīgo Valstu Sadraudzības valstīm. Tajā pašā laikā ekonomikas izaugsmi sekmēja spēcīgais būvniecības nozares pieaugums, un arī mazumtirdzniecībā pēc nelielas piebremzēšanās gada sākumā otrajā ceturksnī atkal atsākās straujāks kāpums.

Ekonomikas izaugsmi 2014.gadā pamatā nodrošināja privātais patēriņš, ko stimulē darba tirgus situācijas uzlabošanās un darba samaksas kāpums. Taču līdz ar sagaidāmo ekonomiskās situācijas uzlabošanos Eiropas Savienībā (ES), kā arī izzūdot AS “Liepājas Metalurģ” darbības pārtraukšanas negatīvajai ietekmei un 2012.gada lielās graudaugu ražas bāzes efektam, ekonomiskās izaugsmes modelis pakāpeniski pārveidosies un kļūs sabalansētāks starp iekšzemes patēriņu un ārējo pieprasījumu.

Nemot vērā 2014.gada pirmās puses rādītājus, kā arī saasinājumu ES un Krievijas attiecībās, Krievijas noteiktās sankcijas, kā arī šo sankciju netiešo ietekmi, Latvijas ekonomikas izaugsmes prognoze 2014.gadam ir pazemināta no 4% līdz 2,9%, un 2015.gadam – no 4% līdz 2,8%.

Makroekonomiskās attīstības prognozes 2014. gada augustā, pamatojoties uz pieejamo makroekonomisko informāciju līdz 2014. gada 18. augustam. Lai nodrošinātu makroekonomisko prognožu neatkarību, makroekonomiskās attīstības scenārijs saskaņots ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Bankas, kā arī prognožu izstrādes procesā notikušas konsultācijas ar komercbanku ekspertiem, kā arī starptautiskajiem partneriem – EK un Starptautisko valūtas fondu (SVF).

Izstrādājot makroekonomisko rādītāju prognozes, Finanšu ministrija ir ņēmusi vērā ES noteiktās sankcijas Krievijai, kā arī Krievijas augusta sākumā noteiktos pārtikas preču importa ierobežojumus. Tomēr ārējā vidē šobrīd ir vērojama ārkārtīgi liela nenoteiktība un turpmāko notikumu attīstību šobrīd nav iespējams prognozēt, tādēļ aktualizētās makroekonomisko rādītāju prognozēs veidotas pieņemot, ka nenotiek nedz turpmāka ģeopolitiskā situācijas eskalācija nedz arī strauja deeskalācija. Prognozēs tiek pieņemts, ka Krievijas noteiktās sankcijas saglabāsies spēkā un negatīvi ietekmēs izaugsmi līdz 2015. gada beigām, kam sekos pakāpenisks izaugsmes tempu pieaugums līdz 3,3% 2016. gadā un 3,6% 2017. gadā.

Lielākie riski ekonomiskās izaugsmei šobrīd saistāmi ar ģeopolitisko situāciju reģionā. Situācija, ja konflikts starp Krieviju un Ukrainu saasināsies un Krievija ievieš papildus sankcijas, kas ietekmēs Latvijas tautsaimniecību, vai jau noteikto sankciju netiešā ietekme izrādīsies lielāka, nekā šobrīd tas tiek lēsts, Latvijas ekonomiskā izaugsme var būt lēnāka, nekā šobrīd prognozēts. Tāpat ES ekonomikas sentimentā indeksa dati norāda uz patērētāju un

uzņēmēju augošo piesardzību, jo indeksa vērtība krīt jau četrus sekojošus mēnešus. Tomēr kā pozitīvais risks Latvijas ekonomikai minams MAS “Liepājas metalurga” darbības atsākšanās un ražošanas atjaunošana jau š.g. novembrī, kas varētu būtiski veicināt IKP izaugsmi.

Tabula 1a: Izaugsme un ar to saistītie faktori

	EKS Kods	2013	2013	2014	2015
		mljrd. <i>euro</i>	Pieaugums %		
1. Reālais IKP	B1*g	20,8	4,2	2,9	2,8
no kā					
pieskaitāmi aprēķinātajai ietekmei no budžeta pasākumiem uz ekonomikas izaugsmi					
2. Potenciālais IKP		20,7	2,6	3,0	3,3
Devums					
Devums Pot.IKP: Darba Spēks			0,2	0,4	0,5
Devums Pot.IKP: Kapitāls			1,2	1,1	1,1
Devums Pot.IKP : Faktoru Produktivitāte			1,1	1,5	1,7
3. Nominālais IKP	B1*g	23,2	5,3	3,8	5,2
Reālā IKP komponentes					
4. Privātais patēriņš	P.3	13,1	6,2	3,1	3,2
5. Valdības patēriņš	P.3	3,3	-4,2	2,8	2,8
6. Bruto pamatkapitāla veidošana	P.51	4,7	-5,2	1,6	0,6
7. Izmaiņas krājumos	P.52 + P.53	-0,5	215,0	-5,0	1,5
8. Eksports	P.6	12,0	1,5	0,6	1,0
9. Imports	P.7	12,8	0,3	0,2	0,7
Devums reālā IKP pieaugumā					
10. Kopējais iekšzemes pieprasījums			1,7	2,7	2,6
11. Izmaiņas krājumos	P.52 + P.53		1,8	-0,1	0,0
12. Preču un pakalpojumu tirdzniecības bilance	B.11		0,7	0,2	0,2

Tabula 1b: Patēriņa cenu izmaiņas

	EKS Kods	2013	2013	2014	2015
		Līmenis	Pieaugums %		
1. IKP deflators			1,1	0,9	2,4
2. Privātā patēriņa deflators			0,4	1,0	2,4
3. SPCI			0,0	0,8	2,4
4. Valdības patēriņa deflators			3,8	0,0	2,0
5. Investīciju deflators			2,7	1,5	2,4
6. Eksporta cenu deflators			1,3	-0,5	0,0
7. Importa cenu deflators			0,7	-0,3	0,0

Tabula 1c: Darba tirgus attīstība

	EKS Kods	2013	2013	2014	2015
		Līmenis	Pieaugums %		
1. Nodarbinātība, cilvēki, tūkst.		893,9	2,1	0,3	0,2
2. Nostrādātās stundas		1289793194,0	2,4	0,4	0,2
3. Bezdarbs (%)			11,9	10,8	10,1
4. Produktivitāte uz nodarbināto			2,1	2,6	2,5
5. Produktivitāte stundā			1,7	2,5	2,5
6. Darbinieku atalgojums kopā, mljrd. euro	D.1	9,6	11,6	7,3	4,7
7. Bruto alga, euro		716,2	4,6	7,0	4,5

Tabula 1d: Sektoru bilances

	EKS Kods	2013	2014	2015
		% no IKP		
1. Neto aizdevumi/aizņēmumi attiecībā pret pārējām valstīm no kā	B.9	0,1	0,6	0,7
Preču un pakalpojumu bilance		-3,3	-2,9	-2,8
Primāro ienākumu un transfēru bilance		1,0	1,1	0,9
Kapitāla konts		2,5	2,4	2,4
2. Neto aizdevumi/aizņēmumi privātajā sektorā	B.9	0,3	2,0	1,7
3. Neto aizdevumi/aizņēmumi valdības sektorā	EDP B.9	-0,9	-1,4	-1,0
4. Statistiskā novirze		0,8	0,0	0,0

Fiskālā stratēģija un strukturālās bilances mērķi

Latvijas fiskālās politikas principi, vidēja termiņa strukturālās bilances mērķis (MTO), pielietotās atkāpes sakarā ar iemaksu atjaunošanos 2.pensiju līmenī nav mainīti un ir aprakstīti Latvijas Stabilitātes programmā 2014.-2017.gadam. Tāpat Latvijas fiskālās politikas vispārējais mērķis – ilgtspējīgi paaugstināt Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti – kā arī no tā izrietošie specifiskie mērķi:

1. Nodrošināt atbildīgu un ilgtspējīgu fiskālo politiku, ievērojot fiskālo disciplīnu;
2. Kāpināt iedzīvotāju dzīves kvalitāti un sekmēt valsts ekonomisko attīstību;

nav mainījušies un tie ir aprakstīti Latvijas Stabilitātes programmā 2014.-2017.gadam.

Minēto mērķu sasniegšanai Latvijas Stabilitātes programmā 2014.-2017.gadam tika noteikti divi rīcības virzieni:

1. Rīcības virziens: nodokļu politikas korigēšana, pārskatot darbaspēka nodokļu slogu, nolūkā mazināt iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzību un paaugstināt dzīves kvalitāti, it īpaši ģimenēs ar bērniem. Būtiskākie pasākumi šajā jomā, kas ir iestrādāti likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) neapliekamā minimuma palielināšana, IIN atvieglojumu palielināšana par apgādībā esošajām personām, darba devēja un darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes samazināšana, kā arī IIN likmes samazināšana vidējā termiņā.
2. Rīcības virziens: racionāla pieejamo publisko resursu apjoma novirzīšana vidēja termiņa budžeta prioritārajiem attīstības virzieniem, kas likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” tika definēti saskaņā ar:
 - Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam, kurā ir noteiktas trīs prioritātes – tautsaimniecības izaugsme, cilvēka drošumspēja un reģionālā attīstība;
 - Valsts aizsardzības koncepciju;
 - Citām politikas iniciatīvām, lai risinātu atalgojuma jautājumus valsts sektorā strādājošajiem, finansējuma nodrošināšanu zinātnes attīstībai, kultūrvides attīstībai.

Pamatojoties uz šiem rīcības virzieniem, likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” katram gadam tika iekļauti attiecīgi diskrecionārie ieņēmumu un izdevumu pasākumi un tie ir aprakstīti Latvijas Stabilitātes programmā 2014.-2017.gadam.

Tabulā Nr. 3 sniegtie fiskālie dati ir sagatavoti pie nemainīgas politikas scenārija, kas ietver augstāk minētos likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” iekļautos 2015.gada diskrecionāros ieņēmumu un izdevumu pasākumus. Šajā scenārijā ir iekļauts arī izdevumu palielinājums aizsardzībai saskaņā ar 2014.gads 3.jūlijā pieņemto Valsts aizsardzības finansēšanas likumu.

2015.gada budžets ir sagatavots:

1. Atbilstoši likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” 2015.gadā noteiktajam vispārējās valdības strukturālās bilances mērķim **-1% no IKP**;

2. Saglabājot likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” 2015.gadam paredzētos diskrecionāros ieņēmumu un izdevumu pasākumus;
3. Izstrādājot papildu diskrecionāros ieņēmumus palielinošos un izdevumus palielinošos pasākumus atbilstoši jaunās valdības prioritātēm.

2015.gada budžeta projekts ir sagatavots ņemot vērā pieļaujamo vispārējās valdības deficītu 1,0% no IKP. 2015.gada budžeta bilances cikliskā komponente ir samazinājusies pret Stabilitātes programmā prognozēto no 0,2% no IKP uz 0% no IKP. Līdz ar to pieļaujamais vispārējās valdības nominālais deficīts ir pieaudzis no Stabilitātes programmā prognozētā 0,8% no IKP uz 1,0% no IKP.

Tabula 2.a: Vispārējās valdības budžeta mērķi sadalījumā pa apakšsektoriem

	EKS Kods	2014	2015
		% no IKP	
Neto aizdevumi (+) vai aizņēmumi (-) (B.9) pa apakš-sektoriem			
1. Vispārējā valdība	S.13	-1,4	-1,0
2. Centrālā valdība	S.1311	-1,9	-1,5
3. Štatu valdība	S.1312		
4. Vietējā valdība	S.1313	-0,2	0,1
5. Sociālās nodrošināšanas fondi	S.1314	0,6	0,5
6. Procentu izdevumi	D.41	1,4	1,3
7. Primārā balance		0,02	0,3
8. Vienreizēji un citi īslaicīgi pasākumi		-0,4	
9. Reālā IKP pieaugums (%) (=1. Tabulā 1.a)		2,9	2,8
10. Potenciālā IKP pieaugums (=2 Tabulā 1.a)		3,0	3,3
iemaksas:			
- darbaspēks		0,4	0,5
- kapitāls		1,1	1,1
- kopējais faktoru ražīgums		1,5	1,7
11. Starpība starp faktisko un potenciālo IKP (% no potenciālā IKP)		0,7	0,1
12. Budžeta bilances cikliskā komponente (% no IKP)		0,2	0,0
13. Cikliski koriģētā balance (1 - 12) (% no IKP)		-1,7	-1,0
14. Cikliski koriģētā primārā balance (13 + 6) (% no IKP)		-0,2	0,2
15. Strukturālā balance (13 - 8) (% no IKP)		-1,3	-1,0

Tabula 2.b: Vispārējās valdības parāda attīstība 2014.-2015.gadā

% no IKP	EKS kods	2014	2015
1. Bruto parāds		40,0	35,0
2. Bruto parāda izmaiņas		1,8	-5,1
Kopējā parāda izmaiņas ietekmējošie faktori			
3. Primārā bilance		0,02	0,3
4. Procentu maksājumi	EDP D.41	1,4	1,3
5. Krājumu izmaiņas		0,3	-6,6
Valsts parāda netiešā procentu likme		3,9	3,7
Citi mainīgie			
6. Likvīdi finanšu aktīvi			
7. Neto finansiālais parāds (7=1-6)			
8. Parāda amortizācija		1,8	0,7
9. Ārvalstu valūtā denominētā parāda īpatsvars		24,4	31,7
10. Vidējā dzēšana		4,81 gadi	
<i>Informācijai - aprēķinos izmantotie IKP dati:</i>			
IKP faktiskajās cenās, milj.euro		24 107,0	25 365,6

Tabula 2.c: Netiešās saistības

% no IKP	2014	2015
Valsts un pašvaldību garantijas	2,5	1,9
IKP faktiskajās cenās, milj.euro	24 107,0	25 365,6

Tabula 3: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu prognozes pie nemainīgas politikas sadalījumā pa galvenajām komponentēm

	EKS Kods	2014	2015
		% no IKP	
1. Kopējie ieņēmumi pie nemainīgas politikas	TR	35,1	33,3
t.sk.			
1.1. Ražošanas un importa nodokļi	D.2	12,0	11,9
1.2. Ienākuma un mantas kārtējie nodokļi	D.5	7,6	7,3
1.3. Kapitāla nodokļi	D.91	0,0	0,0
1.4. Sociālās iemaksas	D.61	8,6	8,2
1.5. Īpašuma ienākumi	D.4	0,7	0,5
1.6. Pārējie ieņēmumi		6,2	5,2
Nodokļu slogs (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		28,5	27,8
2. Kopējie izdevumi pie nemainīgas politikas	TE	36,5	34,2
t.sk.			
2.1. Atlīdzība nodarbinātajiem	D.1	9,4	9,1
2.2. Starppatēriņš	P.2	6,1	6,1
2.3. Sociālie maksājumi	D.62 D.632	10,4	10,3
tai skaitā bezdarbnieku pabalsti		0,4	0,4
2.4. Procentu izdevumi	D.41	1,4	1,3
2.5. Subsīdijas	D.3	0,6	0,6
2.6. Bruto kopējā pamatkapitāla veidošana	P.51	4,2	3,6
2.7. Kapitālo izdevumu transferti	D.9	0,4	0,0
2.8. Pārējie izdevumi		3,9	3,2

Tabula 4.a: Vispārējās valdības izdevumu un ieņēmumu mērķi sadalījumā pa galvenajām komponentēm

	EKS Kods	2014	2015
		% no IKP	
1. Ieņēmumu plāna kopsumma	TR	35,1	33,6
t.sk.			
1.1. Ražošanas un importa nodokļi	D.2	12,0	12,2
1.2. Ienākuma un mantas kārtējie nodokļi	D.5	7,6	7,4
1.3. Kapitāla nodokļi	D.91	0,0	0,0
1.4. Sociālās iemaksas	D.61	8,6	8,3
1.5. Īpašuma ienākumi	D.4	0,7	0,6
1.6. Pārējie ieņēmumi		6,2	5,1
Nodokļu slogs (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		28,5	28,2
2. Izdevumu plāna kopsumma	TE3	36,5	34,6
t.sk.			
2.1. Atlīdzība nodarbinātajiem	D.1	9,4	9,4
2.2. Starppatēriņš	P.2	6,1	6,2
2.3. Sociālie maksājumi	D.62 D.632	10,4	10,3
tai skaitā bezdarbnieku pabalsti		0,4	0,4
2.4. Procentu izdevumi	D.41	1,4	1,3
2.5. Subsīdijas	D.3	0,6	0,6
2.6. Bruto kopējā pamatkapitāla veidošana	P.51	4,2	3,7
2.7. Kapitālo izdevumu transferti	D.9	0,4	0,0
2.8. Pārējie izdevumi		3,9	3,2

Tabula 4.b: Izdevumi, kas tiek izslēgti no izdevumu kritērija

	EKS Kods	2013	2013	2014	2015
		milj. <i>euro</i>	% no IKP		
1. Izdevumi ārvalstu finanšu palīdzības projektiem, kas atbilst saņemtajiem ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumiem		1101,4	4,7	5,2	4,5
2. Cikliskie izdevumi bezdarbnieku pabalstiem					
3. Diskrecionāri ieņēmumu pasākumi		-58,0	-0,2	0,0	0,3
4. Ieņēmumu palielinājums, kas apstiprināts ar likumu					

Kā jau tika minēts, papildu likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” 2015.gadam paredzētajiem diskrecionārajiem ieņēmumu un izdevumu pasākumiem, kas jau ir iekļauti nemainīgas politikas scenārijā, valdības sagatavotajā 2015.gada valsts budžeta projektā ir iekļauti papildu diskrecionārie ieņēmumu un izdevumu pasākumi. Ņemot vērā, ka pie nemainīgas politikas scenārija precizētais strukturālais deficīts ir 0,9% no IKP, bet strukturālā deficīta mērķis ir 1,0% no IKP, papildu diskrecionārie ieņēmumus palielinošie pasākumi gandrīz kompensē diskrecionāros izdevumus palielinošos pasākumus.

2015.gada valsts budžeta projekts sagatavots ievērojot šādus pamatprincipus:

1. Vidēja termiņa plānošana: likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016.gadam” 2015.gadam paredzētie vispārējās valdības strukturālā deficīta mērķis un plānotie diskrecionārie ieņēmumu un izdevumu pasākumi netiek revidēti;
2. Stabilitāte nodokļu politikā: gadskārtējā budžeta sagatavošana nav brīdis, lai būtiski pārskatītu nodokļu politiku, tāpēc 2015.gada budžeta projekts ir sagatavots saglabājot iepriekšējo apņemšanos veikt darbaspēka nodokļu sloga samazināšanu, palielināt iemaksas 2.pensiju līmenī atbilstoši iepriekš pieņemtajiem lēmumiem un neveikt citu būtiskāko nodokļu likmju izmaiņas.
3. Nodokļu iekasējamības palielināšana, virzoties uz nodokļu ieņēmumu apjomu pret iekšzemes kopproduktu 1/3 apmērā. Pašlaik nodokļu slogs Latvijā ir viens no zemākajiem Eiropas Savienībā un nespēj nodrošināt pieaugošās vajadzības izdevumu daļā. Jaunās valdības stratēģija ir risināt šo problēmu nevis ar nodokļu likmju celšanu, bet gan pastiprināti strādājot pie nodokļu iekasējamības palielināšanas, tai skaitā ieviešot nepieciešamās izmaiņas likumdošanā.
4. Iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšana. Sociālās un ienākumu nevienlīdzības mazināšanai no 2015.gada ir paredzēts palielinot minimālo algu no 320 uz 360 *euro*, ar mērķi to pakāpeniski paaugstināt līdz pusei no vidējā atalgojuma tautsaimniecībā, kā arī ar 2016.gadu ieviest progresīvo iedzīvotāju ienākumu nodokļa neapliekamo minimumu, paaugstinot to mazo algu saņēmējiem, vidējo algu saņēmējiem saglabājot tuvu esošajam apmēram, savukārt algām, kas būtiski pārsniedz vidējo algu valstī, to nepiemērojot.

Tabula 5: Diskrecionāro pasākumu apraksts, kas iekļauti budžeta projektā

5.a.i) Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vispārējās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	Nodokļu veids	EKS Kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2015	2016	2017
						% IKP	% IKP	% IKP
Ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi	Ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,13%		
		Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,03%	0,02%	
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%	0,01%	0,004%
		VSAOI	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%	0,003%	
Minimālās algas palielināšana	Minimālās algas palielināšana no 320 euro mēnesī uz 360 euro mēnesī	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,03%		
		VSAOI	D61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,05%		
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
Minimālā dividendēs izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu	Saglabāt šobrīd noteikto minimālo dividendēs izmaksājamo peļņas daļu par valsts kapitāla izmantošanu 90% apmērā, 2016.gadā par 2015.gada peļņu noteikt 70% apmērā	Nenodokļi	D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,04%	0,17%	-0,19%
Pārējie pasākumi	Pārējie pasākumi (nenodokļu un subsidētās enerģijas nodokļa prognožu palielinājums un pensionāru neapliekamā ienākuma izmaiņas)	SEN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00%		
		Nenodokļi	D.29	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,07%		
			D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%		
			P.13	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,002%		
Kopā						0,45%	0,20%	-0,19%

5.a.ii) Diskrecionārie izdevumu pasākumi vispārējās valdības budžetā

Pasākumi	Detalizēts apraksts	EKS Kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
					2015	2016	2017
					% no IKP		
Minimālās mēneša darba algas paaugstināšana līdz 360 <i>euro</i> un mēneša darba algas skalu minimuma korekcijai ar 2015.gada 1.janvāri		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,032%		
Ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumi		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,026%	0,000%	0,000%
Uz vienlīdzīgiem principiem balstītas atlīdzības nodrošināšana (atvaļinājuma pabalsts, atlaišanas (atvaļināšanas) pabalsts, prēmija saskaņā ar ikgadējo darbības un tās rezultātu novērtējumu, veselības apdrošināšana, Drošības policijas amatpersonu konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana)		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,026%	0,000%	0,000%
Valsts budžeta dotācijas atjaunošana zinātniskās darbības attīstības nodrošinājumam augstskolās un koledžās		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,016%	0,004%	0,000%
Profesionālās izglītības pievilcības un pieejamības veicināšana (audzēkņu stipendijas)		D. 62	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,010%	0,019%	0,000%
Pārejas posma valsts atbalsta (PPVA) un investīciju veicināšanas pasākumi lauksaimniecībā		other	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,130%	-0,025%	-0,086%
Sabiedriskā transporta pakalpojumu īstenošana vienotā maršrutu tīklā		D. 3	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,020%	0,000%	0,000%
Mērķdotācijas pašvaldību autoceļu un ielu ikdienas uzturēšanai		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,028%	0,000%	0,000%
Asistenta pakalpojuma personām ar invaliditāti nodrošināšanai pašvaldībās		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,012%	0,000%	0,000%
Drošumspēja (atalgojuma palielināšanai valsts kapitālsabiedrībās (teātros, koncertorganizācijās), kultūras mantojuma iestādēs, muzejos un mūzikas un mākslas vidusskolās)		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,010%	0,000%	0,000%

Minimālās algas pieauguma kompensācija veselības aprūpes pakalpojumu tarīfos		D.1	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,030%	0,000%	0,000%
Ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu gaidīšanas rindu samazināšana un reģionālās pieejamības uzlabošana		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,039%	0,000%	0,000%
Stacionāro pakalpojumu apjoma palielināšana, palielinot plānveida hospitalizāciju apjomu		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,017%	0,000%	0,000%
Pacientu iemaksu un līdzmaksājumu samazinājums		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,011%	0,000%	0,000%
Kompensējamo medikamentu un materiālu sistēmas un reto slimību medikamentozās ārstēšanas sistēmas uzlabošana		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,010%	0,000%	0,000%
Dotācija pašvaldībām		P.2	Naudas plūsma	Apstiprināts valdībā	0,026%	-0,024%	0,000%
Citi pasākumi kopā				Apstiprināts valdībā	0,116%	0,013%	0,022%
KOPĀ					0,560%	-0,015%	-0,065%

Tabula 5.b: Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi centrālās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	Nodokļu veids	EKS Kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2015	2016	2017
						% IKP	% IKP	% IKP
Ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi	Ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,13%		
		Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%	0,004%	
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%	0,01%	0,004%
		VSAOI	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%		
Minimālās algas palielināšana	Minimālās algas palielināšana no 320 <i>euro</i> mēnesī uz 360 <i>euro</i> mēnesī	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
		VSAOI	D61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,05%		
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
Minimālā dividendēs izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu	Saglabāt šobrīd noteikto minimālo dividendēs izmaksājamo peļņas daļu par valsts kapitāla izmantošanu 90% apmērā, 2016.gadā par 2015.gada peļņu noteikt 70% apmērā	Nenodokļi	D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,04%	0,17%	-0,19%
Pārējie pasākumi	Pārējie pasākumi (nenodokļu un subsidētās enerģijas nodokļa prognožu palielinājums un pensionāru neapliekamā ienākuma izmaiņas)	SEN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,00%		
		Nenodokļi	D.29	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,07%		
			D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%		
			P.13	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,01%		
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,0003%		
Kopā						0,39%	0,18%	-0,19%

Tabula 5.c. Diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vietējās valdības budžetā

Pasākumu saraksts	Detalizēts apraksts	Nodokļu veids	EKS Kods	Uzskaites princips	Pieņemšanas statuss	Ietekme uz budžetu		
						2015	2016	2017
						% IKP	% IKP	% IKP
Ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi	Ēnu ekonomikas apkarošanas un nodokļu administrēšanas uzlabošanas pasākumi	PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
		Akcīzes nodoklis	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,02%	0,01%	
		UIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
		VSAOI	D.61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
Minimālās algas palielināšana	Minimālās algas palielināšana no 320 <i>euro</i> mēnesī uz 360 <i>euro</i> mēnesī	IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,03%		
		VSAOI	D61	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
		PVN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
Minimālā dividendēs izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu	Saglabāt šobrīd noteikto minimālo dividendēs izmaksājamo peļņas daļu par valsts kapitāla izmantošanu 90% apmērā, 2016.gadā par 2015.gada peļņu noteikt 70% apmērā	Nenodokļi	D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
Pārējie pasākumi	Pārējie pasākumi (nenodokļu un subsidētās enerģijas nodokļa prognožu palielinājums un pensionāru neapliekamā ienākuma izmaiņas)	SEN	D.2	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
		Nenodokļi	D.29	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
			D.4	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
			P.13	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā			
		IIN	D.5	Uzkrājuma	Apstiprināts valdībā	0,001%		
Kopā						0,05%	0,01%	

Tabula 6.a: Valstu specifiskās rekomendācijas

CSR Nr.	Pasākumi	Apraksts
1	Saglabāt stabilu fiskālo stāvokli 2014.gadā un, sākot no 2015.gada, stiprināt budžeta stratēģiju, nodrošinot, ka novirze no vidēja termiņa mērķa atspoguļo vienīgi sistemātiskās pensiju reformas ietekmi.	2014.gada vispārējās valdības budžeta deficīts tiek prognozēts 1,4% no IKP, kas par 0,5% pārsniedz likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014, 2015 un 2016.gadam” 2014. gadam prognozēto vērtību. 0,4% no IKP novirzi veido Privatizācijas aģentūras auditētajos pārskatos atspoguļotā atvasināto finanšu instrumentu iespējamās patiesās vērtības izmaiņas. Jāatzīmē, ka tas ir vienreizējs pasākums un tam nav ietekmes uz strukturālo deficītu. Pārējās izmaiņas veido 0,1% no IKP novirzi. 2014.gada vispārējās valdības strukturālais deficīts tiek prognozēts 1,3% no IKP, kas par 0,3% no IKP pārsniedz likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014, 2015 un 2016.gadam” 2014. gadam prognozēto vērtību. 0,1% pieaugumu veido bilances cikliskas komponentes palielināšanās no 0,1% no IKP likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014, 2015 un 2016.gadam” 2014. gadam prognozētās vērtības uz 0,2% no IKP. Cikliskās komponentes palielināšanās ir skaidrojama ar IKP izmaiņām, kas izriet no IKP aprēķināšanas metodoloģijas izmaiņām un neuzrāda izmaiņas, kas izriet no valsts ekonomiskā stāvokļa. Teorētiski, būtu sagaidāms, ka samazinot prognozēto izaugsmi (likumā “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014, 2015 un 2016.gadam” 2014.gadā tika prognozēts IKP pieaugums 3,7% no IKP, bet pašlaik prognoze ir 2,9% no IKP) cikliskai komponentei būtu jāsamazinās un attiecīgi arī novirzei no strukturālā deficīta būtu jābūt mazākai. Pat neņemot vērā šos apsvērumus, vispārējās valdības strukturālā deficīta novirze saskaņā ar Stabilitātes un Izaugsmes paktu ir uzskatāma par nebūtisku. Pieļaujamais strukturālā deficīta mērķis 2015.gadā tiek noteikts, par pamatu ņemot nacionālo vidējā termiņa mērķi (-0,5% no IKP) un izmantojot iespējamās novirzes iemaksu palielinājumam 2.pensiju līmenī atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1175/2011. Saskaņā ar minētās regulas nosacījumu, 2015.gadā strukturālā deficīta mērķis tiek noteikts 1% no IKP apmērā. Latvija pilnībā dzēsīs atkāpes un atgriezīsies pie vidējā termiņa mērķa 2019.gadā.
	Turpināt centienus, lai vēl vairāk samazinātu nodokļu slogu zemu atalgotiem darba ņēmējiem, ņemot vērā pāreju uz izaugsmei labvēlīgākiem īpašuma un vides nodokļiem un uzlabojot nodokļu saistību uzpildi un nodokļu iekasēšanu.	Būtiskākie pasākumi darbaspēka nodokļu mazināšanā ir: - no 2014.gada 1.janvāra valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme samazināta par 1 procentpunktu, t.sk. darba devēja likme no 24,09% uz 23,59% un darba ņēmēja likme no 11% uz 10,5%; - no 2014.gada 1.janvāra ar IIN neapliekamais minimums paaugstināts no 64,03 <i>euro</i> uz 75 <i>euro</i> mēnesī; - no 2014.gada 1.janvāra IIN atvieglojums par apgādībā esošām personām paaugstināts no 113,83 <i>euro</i> uz 165 <i>euro</i> mēnesī; - no 2015.gada 1.janvāra IIN likme tiek samazināta no 24% uz 23%, bet no 2016.gada 1.janvāra – uz 22%. No 2014.gada 1.janvāra:

		• ieviesti jauni dabas resursu nodokļa objekti un paaugstinātas esošās dabas resursu nodokļa likmes par dabas resursu ieguvī, gaisa un ūdens piesārņošanu, videi kaitīgajām precēm, preču iepakojumiem un vienreiz lietojamiem galda piederumiem, nolietotajiem transportlīdzekļiem un atkritumu apglabāšanu; • ieviests jauns subsidētās elektroenerģijas nodoklis. Saskaņā ar Deklarāciju par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta (turpmāk – MK) iecerēto darbību ar 2016.gadu plānots ieviest progresīvo iedzīvotāju ienākumu nodokļa neapliekamo minimumu, paaugstinot to mazo algu saņēmējiem, vidējo algu saņēmējiem saglabājot tuvu esošajam apmēram, savukārt algām, kas būtiski pārsniedz vidējo algu valstī, to nepiemērojot. Vienlaikus plānots paaugstināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus par apgādībā esošu personu, izvērtējot iespēju piemērot lielākus atvieglojumus par otro un katru nākamo bērnu ģimenē. Lai uzlabotu nodokļu saistību uzpildi un nodokļu iekasēšanu 2015.gadā, nolemts: 1) paplašināt fizikās personas apliekamo ienākumu no kapitāla attiecībā uz personālsabiedrības peļņas daļu no kapitāla, ja šī peļņas daļa nav bijusi iekļauta ar uzņēmuma ienākuma nodokli apliekamā ienākuma aprēķināšanā personālsabiedrības līmenī; 2) publiskot informāciju par komersantu samaksāto nodokļu apmēru; 3) uzlabot informācijas apmaiņas procesu starp finanšu iestādēm, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestu un Valsts ieņēmumu dienestu; 4) nodalīt biedrību un nodibinājumu saimniecisko darbību no darbības, kurai ir peļņas gūšanas mērķis; 5) ieviest informatīvās deklarācijas patērētāju kreditētājiem; 6) noteikt Uzņēmumu reģistra rīcību pēc informācijas saņemšanas no Valsts ieņēmumu dienesta par riska adresēm; 7) papildināt riska personu kritērijus – ārvalstnieka – uzņēmuma amatpersonas sasniedzamība; 8) noteikt valdes locekļu personisko atbildību par kapitālsabiedrības nokavētajiem nodokļu maksājumiem; 9) noteikt noteiktos gadījumos aizliegumu nodokļu parādniekam veikt skaidras naudas darījumus; 10) no 2015.gada 1.janvāra piemērot akcīzes nodokli tabakas lapām ar likmi 55,49 <i>euro</i> par 1000 gramiem; 11) no 2015.gada 1.janvāra noteikt biodīzeļdegvielai B100 minimālo likmi 2,3 <i>euro</i>/GJ vai 75,9 <i>euro</i>/1000 l; 12) noteikt tehnikas veidus, kuros atļauts izmantot lauksaimniecības produkcijas ražošanai paredzēto no akcīzes nodokļa atbrīvoto dīzeļdegvielu; 13) samazināt ārvalstu pensiju neapliekamo minimumu no 235 <i>euro</i> līdz 75 <i>euro</i> mēnesī, kamēr nav sasniegts pensionēšanās vecums. Pie tam plānots, ka no 2015.gada 1.janvāra minimālā darba alga tiks paaugstināta no 320 <i>euro</i> uz 360 <i>euro</i> mēnesī.
2	Paātrināt izglītības īstenošanu, jo īpaši izveidojot neatkarīgu akreditācijas aģentūru	2013.gada decembrī tika uzsākts pētījums sadarbībā ar Starptautiskās Rekonstrukcijas un attīstības bankas (Pasaules Banka) ekspertiem par jauno augstākās izglītības finansēšanas modeli. IZM sagatavoja informatīvo ziņojumu, kurā sniegts pārskats par īstenotā pētījuma gaitu un rezultātiem.

un tādu finansēšanas modeli, kas stimulē kvalitāti.	Valdība ir konceptuāli atbalstījusi finansējuma piešķiršanu finansēšanas modeļa 2.pīlāram tajās augstskolās, kurās līdz nākamā gada vidum būs ieviesta rezultātu pārvaldība. Finansējums tiks piešķirts pētniecībai augstskolās un koledžās, balstoties uz snieguma rādītājiem. Jaunajā finansēšanas modelī paredzēts diferencēt studiju vietas kā pamata finansējumu un nodrošināt papildu finansējumu par rezultatīvo rādītāju sasniegšanu. Studiju vietu plānošanas process tiek optimizēts, nodrošinot intensīvāku darba devēju un nozaru ministriju iesaisti. Snieguma rādītāji tiek apspriesti ar augstskolām un nozaru ministrijām, lai noteiktu augstskolu darbības specifiskos kvalitātes rādītājus. MK ir izskatīta un apstiprināta koncepcija "Latvijas augstākās izglītības ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnveide", kas ir ar sociālajiem partneriem saskaņots redzējums augstākās izglītības ilgtspējīgas kvalitātes nodrošināšanas institucionālas sistēmas izveidei, paredzot izveidot nacionālo augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas institūciju kā aktuālo augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas principu ieviešanas un akreditācijas un licencēšanas organizēšanas centru. 2014.g. 3. novembrī izdots MK rīkojums nr.640 šīs koncepcijas ieviešanai, t.i. aģentūras izveidošanai Akadēmiskās informācijas centra struktūrā. Lemjot par papildus finanšu līdzekļu piešķiršanu nozarēm 2015.gada budžeta ietvaros, valdība ir lēmusi 2015.gadā novirzīt augstākās izglītības finansēšanai 4,0 milj. <i>euro</i>. Finansējumu līdzīgā apmērā ir plānots nodrošināt arī turpmākajos gados.
Sniegt profesionālo orientāciju visos izglītības līmeņos, uzlabot profesionālās izglītības un apmācības kvalitāti, tostarp stiprinot mācekļību, un gūt panākumus attiecībā uz jauniešu nodarbinātību, tostarp īstenojot pasākumus to jauniešu iesaistīšanai, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā un nav reģistrējušies valsts nodarbinātības dienestā.	Attiecībā uz jauniešu nodarbinātību ar 2014.gadu ir uzsākta programma "Jauniešu garantija". Jauniešu garantija attiecas uz jauniešu, kas nemācās vai atstājuši formālo izglītību, iespēju saņemt dažāda veida atbalstu, lai uzlabotu savu konkurētspēju darba tirgū, tajā skaitā - subsidētās nodarbinātības pasākumus, apmācības un izglītību. Jauniešiem tiks piedāvāts atbalsts darba meklēšanā un pamatkompetenču apgūšanā, karjeras konsultācijas, kā arī atbilstoši profilēšanas rezultātiem iesaistīties atbilstošākajā pasākumā. Karjeras atbalsta sekmēšanai veikti grozījumi Izglītības likumā (atbildības sadalījums). Vienlaikus tiek organizēti dažādi atbalsta pasākumi (Karjeras nedēļa, Profesiju pasaule – web portāls, e-spēles). 2015.gada budžeta ietvaros valdība profesionālās izglītības pievilcības un pieejamības veicināšanai, kas ietver papildus finansējumu audzēkņu stipendijām, ir paredzējusi 2,5 milj. <i>euro</i>, savukārt turpmākajos gados šo finansējuma apmēru ir paredzēts trīskāršot.
Veikt pasākumus integrētākai un	Uzsākta zinātnes strukturālo reformu īstenošana, pamatojoties uz Ziemeļu ministru padomes īstenoto Latvijas zinātnes starptautisko izvērtējumu. 2014.gada 19.augustā MK apstiprināts informatīvais ziņojums ""Par Latvijas zinātnes strukturālo

	visaptverošākai pētniecības sistēmai, tostarp koncentrējot finansējumu starptautiski konkurētspējīgām pētniecības iestādēm.	reformu īstenošanu līdz 2015.gada 1.jūlijam", kas nosaka pasākumus izvērtējuma rekomendāciju ieviešanai, funkcionālai un teritoriālai zinātnes resursu konsolidācijai un zinātnisko institūciju finansēšanas modeļa pilnveidei. Ministrija ir uzsākusi MK noteikumu izstrādi zinātnisko institūciju konsolidācijas un zinātniskās izcilības veicināšanas projektu atbalstam no ES struktūrfondu plānošanas perioda 2007.-2013.gadam līdzekļiem 9 milj. <i>euro</i> apmērā.
3	Turpināt reformēt sociālo palīdzību un tās finansēšanu, lai vēl vairāk nodrošinātu, ka tā attiecas uz lielāku iedzīvotāju skaitu, nodrošinātu pabalstu adekvātumu, pastiprinātus aktivizēšanas pasākumus un mērķtiecīgus sociālos pakalpojumus.	Š.g. 21.oktobrī valdība apstiprināja koncepciju "Par minimālā ienākumu līmeņa noteikšanu". Koncepcija piedāvā noteikt vienotu un adekvātu minimālā ienākuma līmeni, kas ir sociāli ekonomiski pamatots. Šis līmenis kalpos kā atskaites punkts sociālās aizsardzības sistēmas pasākumu plānošanā un pilnveidošanā (valsts sociālie pabalsti, sociālā apdrošināšana, sociālā palīdzība). Līdz 2014.gada beigām tiks izveidota darba grupa, iesaistot visus sadarbības partnerus, kurus skars plānotās izmaiņas. Šīs darba grupas uzdevums ir veikt katras sistēmas (valsts sociālie pabalsti, minimālā pensija, sociālā palīdzība) detalizētu analīzi, novērtējot potenciālo ietekmi uz dažādu mērķa grupu ienākumu līmeni pēc sociālo transfertu sasaistes ar minimālo ienākumu līmeni, kā arī veikt nepieciešamo finanšu resursu aprēķinu. Ir paredzēts, ka visas plānotās izmaiņas stāsies spēkā ar 2017.gada 1.janvāri. Š.g. 25.septembrī valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināti grozījumi MK noteikumos, kas paredz papildus stimulus sociālās palīdzības saņēmēja motivācijai iesaistīties algotā darbā, ieviešot pakāpenisku sociālās palīdzības pabalstu izmaksas pārtraukšanu un papildinot ienākumu veidus, kurus neņem vērā izvērtējot cilvēka materiālos resursus sociālās palīdzības piešķiršanai. Tādējādi uzlabojot pieejamību sociālajai palīdzībai noteiktām iedzīvotāju grupām. Š.g. 17.jūlijā valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināti grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kas pilnveido profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu, atsevišķi nodalot profesionālās piemērotības noteikšanas sistēmu. Piedāvātas izmaiņas ir vērstas uz efektīvākas sadarbības nodrošināšanu starp Sociālās integrācijas valsts aģentūru un Nodarbinātības valsts aģentūru personu ar invaliditāti integrācijai darba tirgū un personas vajadzībām un spējām atbilstošākā atbalsta sniegšanā. 2015.gada budžeta ietvaros papildus līdzekļi 3,0 milj. <i>euro</i> apmērā tiks novirzīti asistenta pakalpojuma personām ar invaliditāti nodrošināšanai pašvaldībās. Tāpat papildus līdzekļi 1,6 milj. <i>euro</i> apmērā tiks novirzīti samaksas par pakalpojumu sniegšanu paaugstināšana institūcijās, kuras uz noslēgto līgumu pamata nodrošina valsts finansēto ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu, un četrās psihoneirolģisko slimnīcu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļās. Vidējā termiņā abus augstākminētos pasākumus ir plānots finansēt tādā pašā apjomā.
	Palielināt aktīvās darba tirgus politikas pasākumu pārklājumu.	Kopš 2014.gada aprīļa ir uzsākta visu LM kompetencē esošo Jauniešu garantijas pasākumu īstenošana (2014.gada 1.ceturksnī bija pieejamas tikai karjeras konsultācijas, profilēšana un īsas apmācību programmas), līdz ar to ir paplašinājies aktīvās darba tirgus politikas pasākumu dalībnieku skaits.

		Ir uzsākts darbs pie ES fondu plānošanas perioda projektu ieviešanas normatīvās bāzes sagatavošanas – valsts sekretāru sanāksmē ir izsludināti MK noteikumu projekti par pasākuma “Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem” un pasākuma „Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” īstenošanu, pārskatot šo pasākumu īstenošanas kritērijus un pielāgojot tos esošajai situācijai darba tirgū (tika paplašināts atbalsts reģionālās mobilitātes veicināšanai, arī tiem, kas piedalās apmācībās un subsidētajā nodarbinātībā, kā arī papildus speciālistu piesaistei, lai pasākumos varētu piedalīties plašāks personu ar īpašajām vajadzībām loks). Ir uzsāktas konsultācijas ar sabiedrību par efektīvākajām un piemērotākajām ilgstošo bezdarbnieku aktivizācijas iespējām - priekšlikumu ilgstošo bezdarbnieku aktivizācijas programmai ir plānots iesniegt izskatīšanai MK šī gada decembrī.
Uzlabot aprūpes izmaksu kvalitāti un pieejamību.	veselības sistēmas lietderību,	Lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, 2014.gadā veselības nozarei papildus piešķirtie budžeta līdzekļi tika novirzīti valsts apmaksāto ambulatoro pakalpojumu apjoma palielināšanai, kā arī 100% kompensācijas piemērošanai valsts kompensējamo medikamentu iegādei bērniem līdz 18 gadu vecumam. Vienlaicīgi tiek īstenoti pasākumi, lai ar 2015.gadu daļēji ieviestu diagnozēm piesaistītu veselības aprūpes pakalpojumu uzskaites un apmaksas sistēmu (DRG), kā arī paplašinātu pieejamo e-veselības risinājumu klāstu. 2014.gada 28.oktobrī tika apstiprināti MK noteikumi Nr.666 „Noteikumi par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa „Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai” īstenošanu”, ar ko tiek uzsāktas jaunā ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda aktivitātes investīciju veikšanai. Attīstības vadlīnijas būs par pamatu uz pierādījumiem balstītu prioritāro veselības jomu attīstības plānu izstrādei attiecībā uz pakalpojumu pieejamības, kvalitātes un efektivitātes paaugstināšanu, izvērtējot pakalpojumu sniedzēju izvietojumu un to kompetenci, cilvēkresursu un tehnoloģiju pieejamību, starpsektorālo sadarbību un pakalpojumu savstarpēju integrāciju. Apstiprinātās aktivitātes ietvaros tiks izstrādāta arī veselības nozares kvalitātes nodrošināšanas sistēma, tādējādi veicinot veselības pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu. Vienlaicīgi Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2014.-2020., kas apstiprinātas ar 2014.gada 14.oktobra MK rīkojumu Nr.589, 6.12. pasākuma ietvaros paredzēts 2015.gadā izvērtēt jaukta veselības aprūpes finansēšanas modeļa ieviešanas iespējas, kā vienu no risinājumiem, vērtējot jaukta finansējuma modeļa izveidi, paredzot veselības un sociālā budžeta sasaisti. Šī pasākuma īstenošanas ietvaros, tiks vērtēta arī Veselības aprūpes finansēšanas likuma, kas paredz mainīt veselības aprūpes sistēmas finansēšanu, ieviešot valsts obligāto veselības apdrošināšanu, tālākā virzība. 2015.gada budžetā valdība ir lēmusi par būtisku papildu finansējuma novirzīšanu veselības nozarei 30,1 milj. <i>euro</i> apmērā, t.sk. 7,7 milj. <i>euro</i> atalgojuma savstarpējā samērīguma nodrošināšanai starp atsevišķām medicīnas personāla kategorijām un 22,4 milj. <i>euro</i> ārstniecības pakalpojumu nodrošināšanai. Arī turpmākajos gados ir paredzēts nodrošināt finansējumu augstākminētajiem pasākumiem tādā pašā apmērā kā 2015.gadā.

4	Paātrināt gāzes un elektroenerģijas starpsavienojumu ar kaimiņu dalībvalstīm attīstību, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci Baltijas enerģijas tirgu labākas integrācijas rezultātā.	• Igaunijas – Latvijas trešo starpsavienojumu paredzams izbūvēt līdz 2020.gadam, un tas ir iekļauts Latvijas un Eiropas pārvades sistēmas attīstības plānā. 2013. gada augustā ar EK TEN-E līdzfinansējuma atbalstu ir uzsākts ietekmes uz vidi (IVN) un trases izpētes process trešajam Igaunijas-Latvijas starpsavienojumam, kā arī veiktas sabiedriskās apspriešanas ar pašvaldībām un iedzīvotājiem par iespējamajiem trases variantiem Latvijas teritorijā. 2014.gada 1.augustā AS „Augstsprieguma tīkls”, AS „Elering” un AS „Latvijas elektriskie tīkli” parakstīja nodomu protokolu, kurā vienojas par starpsavienojuma attīstību un savstarpējiem pienākumiem tā realizēšanā. • Kurzemes loka 3.etaps „Ventspils-Tume-Imanta”. Kurzemes loks ir daļa no lielāka – NordBalt – projekta, kura realizācijas ietvaros paredzēta Lietuvas – Zviedrijas starpsavienojuma izbūve, kā arī Latvijas, Lietuvas un Zviedrijas pārvades tīkla stiprināšana. Kurzemes loka projektu plānots pabeigt 2019. gada beigās. Izmantojot Eiropas līdzfinansējuma piesaisti, 2013.gada 25.septembrī ir realizēts 330 kV kabeļu līnijas Rīgas TEC1–Imanta projekts kopā ar jaunizbūvētu 330 kV apakšstaciju Rīgas TEC-1 un rekonstruētu 330 kV apakšstaciju Imanta. Kurzemes loka 2.etapa 330 kV līnija Grobiņa–Ventspils tika nodota ekspluatācijā 2014.gada 26.augustā. Līnijas realizācija uzsākta 2010.gadā, izmantojot ES līdzfinansējumu. Kurzemes loka 3.etapu 330 kV līnijas Ventspils–Tume–Imanta izbūvi paredzēts realizēt līdz 2019.gada beigām. 2013. gadā ar Eiropas līdzfinansējuma palīdzību ir realizēts IVN un elektropārvades līnijas trases izpēte. Atsaucoties uz Regulas 347/2013 prasībām, EK ir pieņēmusi lēmumu par ES finansiālā atbalsta piešķiršanu 506,4 miljonu eiro apmērā Baltijas reģiona projektu īstenošanai Eiropas Savienojuma instrumenta (Connecting Europe Facility (CEF)) ietvaros, tajā skaitā Kurzemes loka projektam, Igaunijas-Latvijas trešajam starpsavienojumam, Lietuvas-Polijas gāzes starpsavienojuma (GIPL) izpētei un izbūvei, Somijas-Igaunijas gāzes starpsavienojuma (Balticconnector) izpētei, gāzesvada Klaipēda-Kursenai izbūvei, Tehnisko prasību un izmaksu identifikācijai Baltijas valstu savienošanai ar Eiropas valstu pārvades tīkliem. Vairāk nekā 167,4 miljoni eiro tiks ieguldīti elektroenerģijas infrastruktūras projektu īstenošanai Latvijā un Igaunijas-Latvijas trešajam elektroenerģijas starpsavienojumam, Kurzemes loka 3.posmam. 2015.gadā notiks projektu turpmākā virzība, kā arī tiks sagatavots Kopējas intereses projektu (KIP) saraksts uz CEF instrumenta uzsaukuma 2.kārtu.
	Turpināt centienus, lai vēl vairāk palielinātu transporta, ēku un apkures sistēmu energoefektivitāti.	2014.gadā tika turpināts īstenot ES 2007. – 2013. gada plānošanas periodā paredzētās aktivitātes, kas vērstas uz energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem. Papildus tam notiek darbs, lai pārņemtu Energoefektivitātes direktīvas prasības, izstrādājot energoefektivitātes jomas tiesisko regulējumu. Ir izstrādāti grozījumi „Ēku energoefektivitātes likumā” (izskatīti Saeimā 1.lasījumā), grozījumi „Enerģētikas likumā” (iesniegti Saeimā) un sagatavots Energoefektivitātes likumprojekts.
5	Pabeigt tiesu reformas, tostarp sāktās reformas maksātnespējas, šķīrējtiesu un mediācijas jomā, lai nodrošinātu	• Grozījumi Maksātnespējas likumā Saeima pieņēma trešajā lasījumā 2014.gada 25.septembrī. Prezidents Grozījumus Maksātnespējas likumā izsludināja 2014.gada 15.oktobrī. Likums stāties spēkā 2015.gada 1.janvārī. • Šķīrējtiesu likumu Saeima pieņēma 2014.gada 11.septembrī un tas stāties spēkā 2015.gada 1.janvārī. • Mediācijas likums tika pieņemts 2014.gada 22.maijā un tas stājas spēkā 2014.gada 18.jūnijā.

darījumdarbībai un patērētājiem labvēlīgāku tiesisko vidi.	2015.gada budžeta procesā valdība ir lēmusi par papildus līdzekļu piešķiršanu Tieslietu ministrijai kopumā par 1,6 milj. <i>euro</i>, ar mērķi nodrošināt darba samaksas paaugstināšana zemāko instanču tiesu darbiniekiem (vidēji par 8%) kā arī nodrošināt uz vienlīdzīgiem principiem balstītas atlīdzības nodrošināšanu Ieslodzījumu vietu pārvaldei, tai skaitā ārstniecības personām. Tāpat papildus līdzekļi 2015.gada budžeta ietvaros ir piešķirti tādām nozīmīgām tieslietu nozares neatkarīgajām iestādēm kā Augstākā tiesa, Satversmes tiesa, Prokuratūra un Tiesībsarga birojs kopumā par 0,9 milj. <i>euro</i> t.sk. darba samaksas paaugstināšanai (vidēji par 8%) Augstākās tiesas un Prokuratūras darbiniekiem, materiāltehniskajam nodrošinājumam prokuratūrai noteikto funkciju izpildei, tiesībsarga pieejamībai reģionos u.c. vajadzībām. Augstāk minētos papildus līdzekļus tieslietu nozarei plānots nodrošināt arī vidējā termiņā.
Pastiprināt publiskās pārvaldes reformas, tostarp īstenojot valsts uzņēmumu pārvaldības reformu un palielinot Konkurences padomes institucionālo un finansiālo neatkarību.	Ekonomikas ministrija ir sākusi darbu pie atbilstošu grozījumu izstrādes normatīvajos aktos. Saeimā 2014.gada 16.oktobra sēdē 3.lasījumā pieņemts likumprojekts „Publisko personu kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums” (turpmāk - Pārvaldības likums), tas stāsies spēkā 2015.gada 1.janvārī. Pārvaldības likums paredz: • kapitālsabiedrībām ir nosakāmi gan finanšu, gan nefinanšu mērķi, jāizstrādā vidēja termiņa darbības stratēģijas, noteikta to izvērtēšanas kārtība, kā arī kapitālsabiedrību sasniegto rezultātu regulāra izvērtēšana; • vienotas vadlīnijas kapitālsabiedrību informācijas atklātības prasībām un pieejai informācijai par kapitālsabiedrību; • MK nosaka valsts pārvaldes iestādi, kas pilda šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus saistībā ar valsts kapitālsabiedrību un valsts kapitāla daļu pārvaldi (turpmāk – koordinācijas institūcija); • Koordinācijas institūcija līdz kārtējā gada 30.augustam sagatavo un iesniedz MK un Saeimai ikgadējo publisko pārskatu par valstij piederošajām kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām iepriekšējā gadā. Pārskatā ietver informāciju par valsts līdzdalību kapitālsabiedrībās, valsts ieguldījumiem resursiem un to atdevi, kapitālsabiedrību sniegtajiem pakalpojumiem, par nozarēm, kurās darbojas kapitālsabiedrības ar valsts līdzdalību, kā arī citu informāciju, kas nepieciešama, lai sniegtu priekšstatu par valsts kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām. • Sabiedrībā var izveidot padomi tikai tad, ja iepriekšējā pārskata gadā sabiedrības rādītāji atbilst visiem šādiem kritērijiem: 1) neto apgrozījums ir lielāks par 21 miljonu <i>euro</i>; 2) bilances kopsumma ir lielāka par 4 miljoniem <i>euro</i>; • Padomes un valdes locekļi tiek izvirzīti, izmantojot valdes un padomes locekļu kandidātu datu bāzi, balstoties uz profesionalitātes un kompetences kritērijiem. 2015.gadā ar mērķi uzlabot valsts pārvaldes efektivitātes uzraugošo institūciju darbu, valdība 2015.gada budžeta ietvaros ir piešķirusi papildus finansējumu Valsts kontrolei 0,5 milj. <i>euro</i> apmērā valsts pārvaldes darba kvalitātes un sabiedrības uzticības valsts pārvaldes darbam veicināšana, paaugstinot publiskā sektora revīziju efektivitāti un īstenojot preventīvus pasākumus

	pārkāpumu un nelietderīgu izdevumu mazināšanai. Papildus finansējumu 2015.gada piešķiruma apmērā Valsts kontroles darba efektivitātes celšanai paredzēts nodrošināt arī turpmākajos gados.
--	--

Tabula 6.b: ES Stratēģijas noteiktie mērķi attiecībā uz izaugsmi un darbu

Nacionālie 2020 mērķi	Pasākumi	Apraksts
Nacionālais 2020 nodarbinātības mērķis (73,0%)	1. Bezdarbnieku apmācību pasākumu pilnveidošana; 2. Atbalsta pasākumu īstenošana jauniešu bezdarba mazināšanai; 3. Ilgstošo bezdarbnieku un sociālās palīdzības klientu efektīva atgriešana darba tirgū un atbalsts reģionālajai mobilitātei; 4. Nodarbinātības dienesta darba efektivizācija; 5. Pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības sekmēšana.	Kopš 2014. gada aprīļa ir uzsākta visu Jauniešu garantijas pasākumu īstenošana, līdz ar to ir paplašinājies aktīvās darba tirgus politikas pasākumu dalībnieku skaits. Valsts sekretāru sanāsmē ir izsludināti MK noteikumu projekti par pasākuma “Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem” un pasākuma „Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” īstenošanu, pārskatot šo pasākumu īstenošanas kritērijus un pielāgojot tos esošajai situācijai darba tirgū (tika paplašināts atbalsts reģionālās mobilitātes veicināšanai, arī tiem, kas piedalās apmācībās un subsidētajā nodarbinātībā, kā arī papildus speciālistu piesaistei, lai pasākumos varētu piedalīties plašāks personu ar īpašajām vajadzībām loks). Ir uzsāktas konsultācijas ar sabiedrību par efektīvākajām un piemērotākajām ilgstošo bezdarbnieku aktivizācijas iespējām - priekšlikumu ilgstošo bezdarbnieku aktivizācijas programmai ir plānots iesniegt izskatīšanai MK šī gada decembrī.
Nacionālais 2020 R&D mērķis (1,5% no IKP)	1. Zinātniskās darbības potenciāla attīstība; 2. Uzņēmumu un zinātnieku ilgtermiņa sadarbības platformas izveide; 3. Atbalsts inovatīvu komersantu attīstībai.	Veikti grozījumi MK noteikumos Nr. 1316 par bāzes finansējumu zinātnei. No 2015. gada augstāk novērtētās zinātniskās institūcijas (turpmāk – ZI), kuras būs saņēmušas vērtējumu "4" un "5" saņems papildu finansējumu 10% no zinātnes bāzes finansējuma. No 2016. gada bāzes finansējumu nesaņems ZI, kuras saņēmušas novērtējumu "1" un "2" un kas nav iesaistījušās konsolidācijas procesos. 2015. gadā paredzēts veikt grozījumus noteikumos, nosakot kritērijus rezultātos balstītai pētniecības finansēšanai, t.sk. paredzot kā rezultatīvo rādītāju no industrijas piesaistīto finansējumu zinātniskajai darbībai. Sagatavošanā ir MK noteikumu projekts par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.1.3.3. apakšaktivitāti „Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība”, kurā ir noteikti vērtēšanas kritēriji projektu pieteikumiem konsolidācijas un zinātniskās izcilības atbalsta finansējuma saņemšanai. No 2015. g. tiks paredzēts atbalsts augstskolu akadēmiskās un zinātniskās darbības ciešākai sasaistei. No 2015. gada tiks slēgti vienoti līgumi ar augstskolām par studiju un pētniecības finansējuma piešķiršanu. Līgumos tiks paredzēta prasība par sadarbību ar industriju. Tiek nodrošināts līdzfinansējums projektiem starptautiskās sadarbības programmu īstenošanai (piemēram, 7. ietvara programma, BONUS, ERATOM u.c.) pētniecības un tehnoloģiju jomā, tādējādi paaugstinot zinātnisko iestāžu kapacitāti ārējā finansējuma piesaistei, kā arī nodrošinot zināšanu, tehnoloģiju un pētnieciskā personāla mobilitāti atbilstoši Vienotās Eiropas pētniecības telpas iniciatīvai.

		Dažādu starpvalstu sadarbības programmās (piemēram, Latvijas-Lietuvas-Taivānas sadarbības fonds; Latvijas-Baltkrievijas divpusējā programma) tiek atbalstīti zinātnes sadarbības projekti, kā arī tiek risinātas dažādas problēmsituācijas veiksmīgākas sadarbības nodrošināšanai starp dažādu valstu zinātniekiem, tādējādi attīstot zinātniskās darbības potenciālu - gan infrastruktūras, gan cilvēkkapitāla ziņā. Turpinās darbs pie jaunā ES SF plānošanas perioda ietvara aktivitātēm ar nolūku: ✓ Izveidot tehnoloģiju pārneses sistēmu, lai radītu vidi zinātnisko institūciju ienākumu palielināšanai no valsts finansētu pētījumu komercializēšanas, kā arī lai sekmētu zinātnisko institūciju pētījumu rezultātu pārvēršanu praktiskā uzņēmējdarbībā. ✓ Atbalstīt uzņēmumu sadarbību ar pētniecības sektoru jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei un komercializēšanai. ✓ Atbalstīt nodarbināto personu apmācības, lai nodrošinātu uzņēmumus ar atbilstošu darbaspēku un pilnveidotu to prasmes. ✓ Motivēt un iedrošināt plašāku sabiedrību iesaistīties uzņēmējdarbības un inovācijas aktivitātēs. Sākot ar 2014.gada 1.jūliju ir pilnveidots uzņēmumu ienākuma nodokļa stimuls privātā sektora ieguldījumu veicināšanai P&A, nosakot, ka noteiktas uzņēmumu P&A izmaksas tiek norakstītas tajā gadā, kad tās radušās, piemērojot vērtību palielinošu koeficientu – 3. Attiecināmās izmaksas: atlīdzība zinātniskajam un tehniskajam personālam uzņēmumos, zinātnisko institūciju pakalpojumu izmaksas, akreditēto sertifikācijas, testēšanas un kalibrēšanas iestāžu pakalpojumi.
Nacionālais SEG emisijas ierobežošanas mērķis (12,2 Mt CO ₂)	1. Ne-ETS nozaru emisiju ierobežošana; 2. Pētniecība, inovācijas, sabiedrības informēšana.	Uzsākts darbs pie Klimata pārmaiņu samazināšanas plāna 2014.-2020.gadam izstrādes, kurā atbildīgajām iestādēm būs noteikti konkrēti veicamie pasākumi SEG emisiju samazināšanai. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) ietvaros notiek un 2015.gadā turpināsies projektu īstenošana, tajā skaitā ne-ETS sektorā (piem., elektromobiļu un uzlādes infrastruktūras ieviešana). Uzsākta un 2015.gadā turpināsies Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (EKII) izstrāde un darbības ieviešanu, piemēram, tiek izstrādāts projektu konkurss, kura ietvaros tiks sniegts finansiāls atbalsts mājāsaimniecībām biomasas katlu uzstādīšanai. Saskaņā ar 20.11.2013. MK rīkojumu Nr.551 „Par prioritārajiem virzieniem zinātnē 2014. – 2017.gadā” un 07.10.2014. MK rīkojumu Nr.558 „Par valsts pētījumu programmām” tika apstiprinātas desmit valsts pētījumu programmas 2014.-2017.gadam, SEG emisiju samazināšanas risinājumiem. No š.g. 16. līdz 19.oktobrim norisinājās izstāde „Vide un enerģija”, kurā sabiedrība tika informēta par jaunākajiem sasniegumiem klimata pārmaiņu samazināšanā, turpmākajām darbībām.

Atjaunojamās enerģijas mērķis (40,0%)	1. Tiesiskās bāzes sakārtošana; 2. Finanšu resursu pieejamības nodrošināšana atjaunojamās enerģijas ražošanai; 3. Biodegvielas izmantošanas veicināšana transporta sektorā.	Tiesiskās bāzes sakārtošana. 2014.gadā tika turpināts darbs pie esošā atbalsta mehānisma elektroenerģijas ražošanai no AER un koģenerācijā efektivitātes izvērtēšanas un sagatavoti priekšlikumi turpmākajiem risinājumiem. 2014.gadā veiktas izmaiņas normatīvajos aktos, kas ietver pasākumu kopumu enerģētikas nozares konkurētspējas uzlabošanai, tai skaitā, veikti grozījumi MK 12.06.2007. noteikumos Nr.382 „Elektroenerģijas nodokļa atbrīvojumu piemērošanas kārtība”, nodrošinot regulējumu pilnvērtīgai komersantu dalībai elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū, veicinot elektroenerģijas tirdzniecības cenas atbilstību faktiskajai tirgus situācijai, kas ilgtermiņā atstāj pozitīvu ietekmi uz Latvijas nākotnes tautsaimniecības attīstību. Tāpat arī sagatavots izvērtējums par Subsidētā elektroenerģijas nodokļa (SEN) likuma faktisko darbību 2014.gada pirmajos 9 mēnešos un veiktas turpmākās SEN prognozes. Finanšu resursu pieejamības nodrošināšana atjaunojamās enerģijas ražošanai. AER izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstības veicināšanai turpinās projektu īstenošana ES fondu 2007.–2013.gada plānošanas perioda ietvaros. Ir noslēgti 10 līgumi par KF finansējumu 29,6 milj. <i>euro</i>, no tiem ir pabeigti 8 projekti par KF finansējumu 22,03 milj. <i>euro</i> (saskaņā ar https://www.em.gov.lv/lv/es_fondi/istenosanas_progress_/). Projektu īstenošanas ietvaros plānotā uzstādītā elektriskā jauda 36 MWel un siltuma jauda 105 MW. Enerģijas ražošanas atbalstam no lauksaimnieciskas un mežsaimnieciskas izcelsmes biomasas, ja saražotās enerģijas lietošana paredzēta galvenokārt ārpus saimniecības, pieejams kopējais publiskais finansējums 2011.-2013.gadā 201,9 milj. <i>euro</i> apmērā (t.sk., ES fondu 133 milj. <i>euro</i> un KPFI –60,9 milj. <i>euro</i>). Līdz 2014.gada oktobrim ir īstenoti 40 projekti, kuriem ir izmaksāts publiskais finansējums 46,4 milj. <i>euro</i>. Uzsākta tiesiskā regulējuma izstrāde, lai nodrošinātu emisijas kvotu izsoļu ieņēmumu izmantošanu klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās klimata pārmaiņām veicināšanai, tai skaitā: siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai vai ierobežošanai. Sagatavots projektu konkursa "Biomasas izmantošana siltumenerģijas ražošanā" nolikuma projekts un uzsākta tā starpministriju skanošana. Biodegvielas izmantošanas veicināšana transporta sektorā. 2014.gadā saglabāts biodegvielu obligātais piejaukums un turpināts piemērot samazinātas akcīzes nodokļa likmes biodegvielām un biodegvielu un fosilo degvielu maisījumiem ar biodegvielas saturu vismaz 30%, lai veicinātu biodegvielu pieejamību patērētājiem.
--	---	--

		<u>2015.gadā plānots:</u> • Pilnveidot esošo valsts atbalsta mehānismu, kas tiek īstenots obligātā elektroenerģijas iepirkuma un garantētās maksas par elektrostacijā uzstādīto jaudu veidā, ņemot vērā EK lēmumu par Latvijas valsts atbalsta mehānisma atbilstību Eiropas Savienības iekšējā tirgus nosacījumiem, veicot nepieciešamās izmaiņas normatīvajā regulējumā. • Lai palielinātu Latvijas energointensīvo uzņēmumu konkurētspēju, EK tiks sagatavots un iesniegts saskaņošanai atbalsta mehānisms, ar ko paredzēts samazināt līdzdalību enerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, finansēšanā Latvijas energoietilpīgajiem uzņēmumiem. Ņemot vērā, ka MK noteiktais moratorijs (noteikts MK 10.03.2009. noteikumos Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā” un MK 16.03.2010. noteikumos Nr.262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamās energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību”) attiecībā uz tiesībām kvalificēties atbalsta saņemšanai pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto jaudu, ir spēkā līdz 2016.gada 1.janvārim, nepieciešams pieņemt lēmumu par iespēju pagarināt moratoriju.
Nacionālais energoefektivitātes mērķis (0,670 Mtoe)	1.Mājokļu siltināšana; 2.Energoefektivitātes paaugstināšana sabiedriskās un ražošanas ēkās; 3.Efektīvas apgaismojuma infrastruktūras ieviešana pašvaldību publiskajās teritorijās; 4.Energoefektivitātes paaugstināšana siltumenerģijas ražošanā.	Ir izstrādāts un VSS izsludināts likumprojekts „Energoefektivitātes likums” (VSS-512, prot. Nr.21, 1. §). Ir izstrādāts likumprojekts „Grozījumu Enerģētikas likumā”, kas izskatīts MK sēdē un iesniegts izskatīšanai LR Saeimā. Papildus jāatzīmē, ka sagatavotie grozījumi „Ēku energoefektivitātes likumā” ir izskatīti Saeimā 1.lasījumā. Attiecībā uz Ekonomikas ministrijas pārziņā esošajām ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda aktivitātēm, kas vērstas uz energoefektivitātes paaugstināšanu, 2014.gadā tiek plānots pabeigt 403 projektus (par kopējo finansējumu 167 565 667 <i>euro</i>, t.sk. ES Fondu finansējums 65 860 430 <i>euro</i>) (pašlaik ir pabeigti 186 projekti pabeigto projektu ietvaros veiktie maksājumi sastāda 94 101 168 <i>euro</i>, t.sk. ES Fondu finansējums 37 500 244 <i>euro</i>). Savukārt, 2015.gadā tiek plānots pabeigt 233 projektus. Plānots, ka pabeidzot šos projektus 2015.gadā tiks apgūts kopējs finansējums apmēram 128 373 117 <i>euro</i>, t.sk. ES Fondu līdzekļi 53 101 313 <i>euro</i> apmērā. Papildus tam 2014.gadā tika izsludināta projektu iesniegumu atlases 6.kārta 3.5.2.1.1.apakšaktivitātē „Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai” par kopējo Kohēzijas fonda finansējumu 14 196 678,02 <i>euro</i>. Šīs atlases kārtas ietvaros apstiprinātos projektus plānots īstenot 2015.gadā.

Nacionālais mērķis attiecībā uz jauniešiem, kuri priekšlaicīgi pārtraukuši mācības (13,4% (10,0%))	1. Pamata un vidējās izglītības pieejamības nodrošināšana; 2. Modernu mācību metožu ieviešana.	Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020.gadam ir noteikti rīcības virzieni gan skolu tīkla sakārtošanai, gan pārejai uz jaunu kompetencēs balstītu saturu, kas saistīts arī ar mācību metožu pārskatīšanu, izglītības vides pilnveidi, tehnoloģiju pielietojuma veicināšanu. Šo darbību sekmēšanai paredzēts arī struktūrfondu atbalsts.
Nacionālais augstākās izglītības mērķis (34-36%)	1. Augstākās izglītības modernizācija; 2. Augstākās izglītības institūciju materiāli tehniskās bāzes modernizēšana un resursu izmantošanas efektivitātes paaugstināšana; 3. Augstākās izglītības vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana; 4. Studiju un zinātniskās darbības kvalitātes nodrošināšana; 5. Ārvalstu studentu piesaistīšana.	Noslēdzies Pasaules bankas pētījums, uzsākti grozījumi finansēšanas noteikumos, lai no 2016.gada nodrošinātu sniegumā balstītu augstākās izglītības (turpmāk - AI) finansēšanu. Saskaņā ar Pasaules bankas rekomendācijām tiks veidots jaunais finansēšanas modelis. Jaunās finansēšanas kārtības ieviešanas procesā tiks vērtēta arī esošā budžeta vietu un maksas studiju vietu sistēma, kā arī stipendiju, studiju kredītu sistēma, kas ekspertu vērtējumā ir būtisks AI pieejamības aspekts. Sagatavošanā ir grozījumi par profesoru kvalifikācijas vērtēšanu, nosakot kā obligātos kritērijus publikāciju skaitu un sagatavoto doktoru skaitu, kā arī nosakot, ka profesora atbilstību vērtē 3 ārvalstu eksperti.
Nacionālais nabadzības mērķis (21,0%)	1. Ienākumu nevienlīdzības samazināšana; 2. Nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu līdzdalības darba tirgū veicināšana; 3. Diskriminācijas draudu un stereotipu mazināšana, kā arī pilsoniskās līdzdalības veicināšana.	Apstiprināta koncepcija "Par minimālā ienākumu līmeņa noteikšanu". Koncepcija piedāvā noteikt vienotu un adekvātu minimālā ienākuma līmeni, kas kalpos kā atskaites punkts sociālās aizsardzības sistēmas pasākumu plānošanā un pilnveidošanā (valsts sociālie pabalsti, sociālā apdrošināšana, sociālā palīdzība). Ir paredzēts, ka visas plānotās izmaiņas stāsies spēkā ar 2017.gada 1.janvāri.

2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts tiek prognozēts 1,4% no IKP, kas salīdzinot ar prognozēto Stabilitātes programmā, ir par 0,4 procentpunktiem augstāks. Deficīta palielināšanos galvenokārt ietekmēja nodokļu ieņēmumu samazinājums atbilstoši jaunākajam makroekonomiskās attīstības scenārijam, kā arī izdevumu pieaugums sociālajiem pabalstiem, iemaksām ES budžetā, kā arī citām izdevumu pozīcijām, ņemot vērā to faktisko izpildi š.g. 8 mēnešos, un citi vienreizējie faktori.

Savukārt 2015.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts pie nemainīgas valdības politikas scenārija tiek prognozēts 0,9% no IKP, kas ir par 0,1 procentpunktiem augstāks salīdzinājumā ar Stabilitātes programmas prognozi. To galvenokārt noteica nodokļu ieņēmumu prognozes samazinājums atbilstoši jaunākajam makroekonomiskās attīstības scenārijam un lielāki izdevumi sociālajiem pabalstiem, kā arī ņemts vērā papildus nepieciešamais finansējums aizsardzībai, lai izpildītu likumdošanā noteiktās prasības.

Ņemot vērā 2015.gada valsts budžetā atbalstītos jaunus diskrecionāros ieņēmumu un izdevumu pasākumus, vispārējās valdības budžeta deficīts tiek prognozēts 1,0% no IKP. Ņemot vērā to, ka bilances cikliskā komponente 2015.gadā tiek prognozēta 0% no IKP, Vispārējās valdības strukturālā balance tiek prognozēta 1,0% no IKP, kas atbilst strukturālās bilances mērķim.

Tabula 7: Salīdzinājums ar Stabilitātes programmu 2014.-2017.gadam

	EKS Kods	2013	2014	2015
		% no IKP		
Vispārējās valdības budžeta bilance	B.9			
Stabilitātes programma		-1,0	-1,0	-0,8
Vispārējās valdības budžeta plāna projekts		-0,9	-1,4	-1,0
Starpība		0,1	-0,4	-0,2
Vispārējās valdības budžeta bilance pie nemainīgas politikas	B.9			
Stabilitātes programma		-1,0	-1,0	-0,8
Vispārējās valdības budžeta plāna projekts		-0,9	-1,5	-0,9
Starpība		0,1	-0,4	-0,1

Pielikums: Metodoloģiskie aspekti

Makroekonomiskās prognozes tiek veidotas vidēja termiņa makroekonomiskajā modelī, kas nodrošina makroekonomisko attiecību ievērošanu prognozēs un par pamatu izmanto īstermiņa un vidēja termiņa ekonometrisko modeļu rezultātus, kā arī eksperta vērtējumus.

Sagatavojot nodokļu ieņēmumu prognozes tiek izmantotas plaši pazīstamas prognozēšanas metodes un pieņēmumi, tomēr visvairāk tiek izmantots prognozēšanai speciāli izstrādāts rīks, t.i., modelis LATIM-F. Biežāk izmantotie nodokļu ieņēmumu prognozēšanas paņēmieni:

- izmantojot detalizētu nodokļa ieņēmumu aprēķinu;
- prognozējot nodokļu ieņēmumu īpatsvaru IKP, %;
- prognozējot nodokļa reālās apliekamās bāzes / modelētās bāzes attiecību;
- izmantojot eksperta novērtējumu;
- izmantojot citus paņēmienus.

Lai aprēķinātu nodokļu ieņēmumu prognozes, Finanšu ministrija, kā tika minēts iepriekš, izmanto nodokļu ieņēmumu prognožu modeli LATIM-F, kura galvenās sastāvdaļas ir makroekonomisko rādītāju datu bāze, faktisko nodokļu ieņēmumu datu bāze un likumdošanas izmaiņas (ieskaitot nodokļu likmes utt.). Tāpat analizē tiek izmatota Valsts kases, Valsts ieņēmumu dienesta, Centrālās statistikas pārvaldes u.c. informācija.